

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd om SOSU-uddannelserne
Titel	Svar på spørgsmål X,Y og Z
Målgruppe	Undervisningsudvalget
Arrangør	Undervisningsudvalget
Taletid	5 minutter

Disposition

1. Indledning
2. Svar på spørgsmål X,Y og Z

1. Indledning

- Udvalget har efter ønske fra Marlene Harpsøe (DF) og Jeppe Jakobsen (DF) stillet mig spørgsmålene:
- Samrådsspørgsmål X: "Hvad er ministerens holdning til SOSU-uddannelserne?"
- Samrådsspørgsmål Y: "Hvilke tiltag vil regeringen tage for at motivere flere til at tage en uddannelse til SOSU-assistent?"
- Samrådsspørgsmål Z: "Mener ministeren, at meritmulighederne for SOSU-hjælpere, der ønsker at uddanne sig videre til SOSU-assistent, er gode nok til at sikre, at det er en attraktiv karrierevej frem for f.eks. at videreuddanne sig til sygeplejerske?"
- Jeg vil starte med at besvare spørgsmålene samlet, og så kan vi tage en debat efterfølgende.

2. Svar på samrådsspørgsmål X

"Hvad er ministerens holdning til SOSU-uddannelserne?"

- Social- og sundhedsuddannelserne er vigtige for samfundet. De bidrager til at løfte en meget vigtig opgave inden for sundheds-, omsorgs- og ældreplejen.
- Samtidig giver uddannelserne mulighed for at fortsætte videre i uddannelsessystemet inden for sundhedsområdet, bl.a. på sygeplejerskestudiet.
- Jeg mener, at det har styrket uddannelserne, at vi med virkning fra 1. januar 2017 har oprettet to selvstændige uddannelser, som matcher den udvikling, der er sket inden for sundhedssektoren med accelererede patientforløb på hospitalerne og ændret opgavefordeling mellem hospitaler og kommuner.
- Erhvervsuddannelsesreformen havde det som et vigtigt mål at hæve kvaliteten i uddannelserne. Det har betydet, at der er indført adgangskrav til uddannelserne, og grundforløbet er blevet obligatorisk.

- Særligt på SOSU kan vi se resultaterne af høje ambitioner. Inden reformen vurderede kun 58 pct. af lærerne, at over halvdelen af eleverne havde de nødvendige boglige forudsætninger. Efter reformen er dette tal steget til 81 pct. af lærerne. Ligeledes vurderede 59 pct. af lærerne på Omsorg, sundhed og pædagogik inden reformen, at over halvdelen af eleverne havde de nødvendige personlige og sociale forudsætninger – efter reformen er det 72 pct. af lærerne.
- Det flytter ikke ved, at det fortsat er nødvendigt med et stærkt fokus på, hvordan vi kan få øget tilgangen til erhvervsuddannelserne, herunder også tilgangen til SOSU-uddannelserne.

3. Svar på samrådsspørgsmål Y

"Hvilke tiltag vil regeringen tage for at motivere flere til at tage en uddannelse til SOSU-assistent?"

- Jeg er enig med PASS i, at udviklingen i rekrutteringssituationen, særligt for social- og sundhedsassistenter, er bekymrende. Regeringen indgik i august 2016 en aftale med KL, Danske Regioner og LO, der forpligter arbejdsgiverne til at stille minimum 5.000 praktikpladser til rådighed for uddannelsen om året. I 2018 skal vi i gang med at forhandle en ny dimensioneringsaftale på området. Det er min forventning, at alle parter vil gøre deres for at sikre en aftale, som afspejler efterspørgslen på arbejdskraft.
- Efter erhvervsuddannelsesreformen er tilgangen og aktiviteten på SOSU-uddannelserne faldet. Det skal ses i lyset af det indførte adgangskrav, men også i lyset af, at grundforløbets anden del blev obligatorisk for stort set alle elever i modsætning til tidligere, hvor de voksne elever ikke behøvede at tage grundforløbet.
- Forsørgelsen på grundforløbet er SU, hvis ikke eleverne har en almindelig uddannelsesaftale fra grundforløbets begyndelse. En uddannelsesaftale udløser elevløn. Det har særligt betydning for de mange voksne, der typisk uddanner sig inden for SOSU-området, at de skal på SU i stedet for elevløn.
- Lønrefusionen er i forbindelse med Trepartsaftalen fra 2016 opjusteret. For 1. års SOSU-elever, der ikke er omfattet af voksenelevlønningerne, betyder det, at der er en marginal forskel mellem lønudgiften og lønrefusionen for kommunerne ved at ansætte eleverne fra grundforløbets begyndelse.
- For elever på voksenlærlingeordningen er lønrefusionen højere end de overenskomstfastsatte lønninger. Kommunerne får dermed dækket hele deres lønudgift til SOSU-eleverne under deres skoleforløb.

- Det er således næsten uden omkostninger for kommunerne at ansætte eleverne fra begyndelsen af deres uddannelse for at imødekomme udfordringen SU-udfordringen.
- Derfor glæder det mig meget, at nogle kommuner er begyndt at ansætte eleverne fra begyndelse af grundforløbet. Det er den helt rette vej at gå som flere kommuner kunne benytte for muligheden for.
- Det er dog stadig vigtigt, at de unge også søger ind på de uddannelsespladser, der etableres og samtidig, at det bliver tydeligt, at en SOSU-uddannelse er en god uddannelsesvej til både praktik og job.
- Det er glædeligt, at det endelig er lykkedes at nedbringe frafaldet på erhvervsuddannelserne væsentligt. Det er et godt tegn og et vigtigt skridt for at lykkes med reformens målsætning om få flere faglærte. Men der er ikke nogen tvivl om, at søgningen til erhvervsuddannelserne er en af de allerstørste udfordringer.
- I dag er det kun 18,5 procent af eleverne i 9. eller 10. klasse, der vælger en erhvervsuddannelse. Det er ikke godt nok, og denne udvikling skal vi have vendt. Det er en større kulturændring at udfordre de unge i deres uddannelsesvalg, så de søger mod erhvervsuddannelserne og ikke pr. automatik vælger en gymnasial uddannelse.
- Regeringen har sammen med aftalekredsen allerede igangsat justeringer af reformen og nye initiativer. Nogle initiativer har allerede vist gode takter, og vi har resultaterne fra de øvrige til gode.
- Det er nødvendigt med et helt særligt fokus på udskolingen og overgangen til ungdomsuddannelse. Her er der trådt en række initiativer i kraft, som har til formål at styrke udskolingen og sammenhængen til erhvervsuddannelserne og dermed også til SOSU, herunder ændret forpligtelse til samarbejde med virksomheder og erhvervsskoler, smidiggørelse af brobygningen og fremrykning af erhvervspraktikken i folkeskolen. Virkningen af disse initiativer er noget af det, som vi har til gode.
- Jeg har indgået en aftale med DF om en ny praksisfaglig dimension af uddannelsesparathedsvurderingen, som kan sikre opmærksomhed på elevernes praksisfaglige kompetencer, herunder også i forhold til SOSU-uddannelserne. Indførelsen af en praksisfaglig dimension af uddannelsesparathedsvurderingen kan imidlertid ikke stå alene i forhold til at sikre et øget fokus på elevernes praksisfaglige kompetencer i udskolingen.

- Der ud over indgår muligheden for at iværksætte initiativer i udkolingen, der kan bidrage til, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse, i de igangværende drøftelser i regi af folkeskoleforligskredsen i forlængelse af aftalen om FGU.

4. Svar på samrådsspørgsmål Z

"Mener ministeren, at meritmulighederne for SOSU-hjælpere, der ønsker at uddanne sig videre til SOSU-assistent, er gode nok til at sikre, at det er en attraktiv karrierevej frem for f.eks. at videreuddanne sig til sygeplejerske?"

- Jeg mener, at det er vigtigt, at der er en tydelig og fleksibel vej gennem uddannelsessystemet samtidig med, at der lægges vægt på et højt fagligt niveau i uddannelserne.
- Jeg vil gøre opmærksom på, at der i dag allerede er mulighed for, at social- og sundhedshjælpere får merit for dele af deres uddannelse, når de påbegynder en social- og sundhedsassistentuddannelse. Social- og sundhedshjælper giver afkorting på 5 ugers skoleundervisning og 5 måneders praktikuddannelse.
- Det er det faglige udvalg, der fastsætter mulighederne for merit, men der skal ikke være nogen tvivl om, at jeg selvfølgelig mener, at der ikke skal finde dobbeltuddannelse sted, og at meritmulighederne mellem sosu-hjælper og sosu-assistentuddannelsen skal være så gode som muligt.
- Det er dog også vigtigt at holde fast i, at der nu er tale om to forskellige uddannelse, med to forskellige specialiserede fagområder.
- Endelig er det glædeligt, at den netop indgåede trepartsaftale sætter fokus på fastsættelse af øgede meritmuligheder for dem, der ønsker at påbegynde en social- og sundhedsassistentuddannelse. Regeringen og arbejdsmarkedets parter er enige om at igangsætte et arbejde i regi af efteruddannelsesudvalget om at udvikle særligt målrettede AMU-forløb, som dels kan give et fagligt løft til ufaglærte på området med henblik på at blive SOSU-hjælpere, dels kan give erfarne SOSU-hjælpere med fast tilknytning til området et fagligt løft med henblik på at blive SOSU-assistentter.

Tak for ordet.